Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van vestiging Waterlinie buitenschoolse opvang (bso) 2026

Korein

Inhoud:

Vestiging in beeld.

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze vestiging
- Onze vestiging
- Basisgroepen
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- Eten en drinken

Korein
Voor kinderen.

- De overgang van school naar bso

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij
Bijlage 2. Activiteiten domeinen
Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan
Bijlage 4. Begrippenlijst
Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Korein
Voor kinderen.

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam vestiging: Korein Waterlinie
Adres vestiging: Waterlinie 260, 5658 NS Eindhoven
Op onze vestiging is de leidinggevende: Inge van Vroenhoven
Zij krijgt leiding van: Sefika Koca

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze vestiging – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze vestiging én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Vestiging in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort
Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstenmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

Korein
Voor kinderen.

In dit pedagogisch werkplan van de vestiging lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Korein
Voor kinderen.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de vestiging, de basisgroepen en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze vestiging

Korein Waterlinie ligt in de wijk Meerhoven, een internationale wijk in Eindhoven. Er zitten daarom veel kinderen met verschillende nationaliteiten op het kinderdagverblijf. Door de verschillende achtergronden en talen staat het welbevinden van de kinderen en ouders extra centraal. We besteden dan ook veel aandacht aan de intakegesprekken en wenperiode van de kinderen. Het welbevinden is namelijk de basis om de ontwikkeling van het individuele kind te verrijken. Wij vinden het belangrijk om te weten hoe de kinderen zich voelen, zodat we, waar nodig, kunnen helpen om hier verbetering in aan te brengen. We zijn voortdurend in dialoog met ouders over de opvoeding en welbevinden van het kind. Zo kunnen we het kind beter leren kennen en kunnen we ons samen inzetten om het kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn/haar ontwikkeling. Voor ons is het hebben van een veilige plek de basis waarin ze zich als persoon kunnen ontwikkelen.

Onze locatie is gevestigd in SPIL Waterrijk. Binnen onze locatie werken we samen met basisschool 't Slingertouw. Voor de kinderen is deze samenwerking binnen het gebouw erg waardevol. Kinderen kunnen vanuit het klaslokaal zo doorlopen naar de bso groep.

Binnen het gebouw werken we op verschillende verdiepingen. De jongste bso kinderen(de Haaien) verblijven in de kelder, de groep middelste groep (de Piranha's) deelt een lokaal met school op de 2de verdieping en de oudste groep (de Orka's) heeft een eigen ruimte op de 2de verdieping. Op de woensdagen en vrijdagen zitten alle leeftijden samen in de groep de Orka's.
In het gebouw hebben we ook een gymzaal (1e verdieping) en een speelzaal (kelder) waar we tijdens vakanties en na schooltijd gebruik van kunnen maken.
We spelen buiten op het schoolplein, wandelen richting het park of gaan spelen in een van de naastgelegen speeltuinen.

Korein
Voor kinderen.

Onze vestiging

Vestiging Waterlinie is 52 weken per jaar geopend, tijdens schoolweken van 14:45 uur tot 18:30 uur en op studiedagen en vakantiedagen van 7:30 tot 18:30u. De bso heeft 70 kindplaatsen op maandag, dinsdag en donderdag. Op woensdag en vrijdag heeft de bso 22 kindplaatsen.

Op landelijke (officiële) feestdagen zijn wij gesloten.
Enkele bijzondere dagen sluiten wij om 17:00 uur.
Dit betreft: 5 december, 24 december en 31 december.

Op locatie hebben wij 3 bso groepen:
- De Haaien (verdieping -1)
- De Piranha's (verdieping -1)
- De Orka's (verdieping 2)

Basisgroepen

Op onze vestiging vangen we kinderen op in basisgroepen. We werken met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen. Ongeacht de samenstelling van de basisgroepen en de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen, is er voor elk kind een uitdagende omgeving met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden, hebben we aandacht voor de (ontwikkel)behoefte van kinderen en kunnen kinderen terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Op onze vestiging hebben wij de volgende basisgroepen:

Naam groep	Leeftijdsopbouw basisgroep	Maximale omvang basisgroep	Personele inzet
De Haaien *(Maandag, dinsdag en donderdag)*	48 maanden – 72 maanden*	20	2 pedagogisch professionals
De Piranha's *(Maandag, dinsdag en donderdag)*	66 maanden – 90 maanden*	22	2 pedagogisch professionals
De Orka's *(Maandag, dinsdag en donderdag)*	84 maanden – 114 maanden *	28	2 pedagogisch professionals
Woensdag/vrijdag de Orka's	48 maanden – 156 maanden	23	2 pedagogisch professionals

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders en het kind met welke groepen we werken en in welke groep het kind zit. We vertellen ook uit welke leeftijd de groep is opgebouwd.

Met de samenstelling van onze basisgroepen maken we opvang beschikbaar voor zo veel mogelijk kinderen. We zorgen voor een evenwichtige verdeling van de pedagogisch professionals over de verschillende basisgroepen, rekening houdend met de ontwikkel- en begeleidingsbehoeften van de

Korein
Voor kinderen.

kinderen en de stabiliteit van de opvang. Ook houden we rekening met de affiniteit, talenten en expertise van de pedagogisch professionals. Als in de praktijk blijkt dat de verhouding van het aantal professionals per groep moet worden bijgesteld n.a.v. bovenstaande, wordt dit binnen het team besproken en naar een passende oplossing gezocht.

In onze basisgroepen vangen we kinderen op ingedeeld op leeftijd(maandag, dinsdag en donderdag) en van verschillende leeftijden(woensdag en vrijdag)

We kiezen ervoor om waar mogelijk zo veel mogelijk de groepen in te delen met kinderen van dezelfde leeftijd.
De basisgroepen worden vormgegeven op basis van de (ontwikkel)behoeften van kinderen en de talenten en expertise van pedagogisch professionals. Op onze vestiging hebben we bij de inzet van de groepsindeling de volgende overwegingen gemaakt:

- Jonge kinderen plaatsen we bij voorkeur bij elkaar zodat we de extra zorg, aandacht, warmte en structuur die zij nodig hebben kunnen bieden. Deze jonge kinderen worden waar mogelijk dan ook geplaatst bij de groep de Haaien. De groep de Haaien biedt de jongere kinderen een fijne vertrouwde omgeving. De groep bevindt zich namelijk op het plein tussen de kleuterklassen. Een voor de kinderen herkenbaar plein, ingericht met verschillende hoeken om samen tot spel en ontspanning te komen. De kinderen worden door de pedagogisch professionals uit de klas opgehaald waarbij er gezamenlijk wordt opgestart.

- De kinderen met tussen de leeftijd 5 en 7 jaar plaatsen we bij voorkeur ook bij elkaar. Dit doen we op de groep de Piranha's. Deze leeftijd vraagt om enerzijds een stuk warmte, structuur en vertrouwdheid, maar ook om een stap richting zelfstandigheid. We zorgen voor een gebalanceerd aanbod waarbij we de kinderen klaarstomen voor de oudste groep waarbij zij nog meer keuzevrijheid en zelfstandigheid mogen gaan ervaren.

- Wij plaatsen de oudste kinderen bij voorkeur bij elkaar waar wij gedurende het dagritme rekening kunnen blijven houden met hun behoefte aan autonomie en zelfstandigheid. Ook kunnen we de omgeving en activiteiten dan beter afstemmen op hun behoefte aan uitdaging. Ook hebben de oudere kinderen vaak meer zelfstandigheid in bijv. Het betreden van het plein of het spelen in de gymzaal, waardoor het voor de collega's op de groep overzichtelijker is als zij bij elkaar op de groep spelen. We bieden leeftijd gerichte activiteiten aan op basis van onze domeinen. Zo komt er voldoende variatie aanbod waarbij de kinderen zelf de keuze kunnen maken of op dat moment hun interesse daar ligt.

- Op de woensdagen en vrijdagen zitten alle leeftijden bij elkaar. Dit komt door zowel de kindaantallen als de beschikbare ruimtes. Op deze dagen maken we gebruik van onze eigen ruimte die veel mogelijkheden biedt We bieden een gedifferentieerd aanbod aan waarbij we aansluiten op de behoeftes van de verschillende leeftijden. Het is mooi om te zien dat het zorgzame van de oudere kinderen naar boven komt op deze groepen. Zo leren ze fijn mét en van elkaar. We blijven hierbij kijken naar de groepsdynamiek. Als we bijvoorbeeld merken dat de behoeftes van de kinderen ver uit elkaar liggen, zullen we wat vaker opsplitsen om zo toch aan ieder zijn behoefte te voldoen. Ook is de ruimte zo ingericht dat er voldoende spel en speel aanbod is voor alle leeftijden.

Overwegingen personele indeling:

-

- Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven wij ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen. We houden daarbij een ratio aan van +/-10 tot 12 kinderen per professional(4-7 jaar) en 12-14 kinderen per professional (7+)
- Als in de praktijk blijkt dat de verhouding van het aantal professionals per groep moet worden bijgesteld (i.v.m. bijvoorbeeld veel nieuwe jonge kinderen, een uitdagende groep) wordt dit binnen het team besproken en naar een passende oplossing gezocht.

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen basisgroep, worden zij opgevangen in een tweede basisgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Net als alle vestigingen van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een vestiging.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schooldagen zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
14.15 – 17.30	n.v.t.	n.v.t.
14.15 – 18.30	n.v.t.	n.v.t.
14.30 – 17.30	n.v.t.	n.v.t.
14.30 – 18.00	n.v.t.	n.v.t.
14.30 – 18.30	n.v.t.	n.v.t.
12.15 – 17.30	n.v.t.	n.v.t.
12.15 – 18.30	13.00 en 14.00 uur	30 minuten

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.15 – 18.00 uur	13:00 – 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 17.30 uur	13.00 – 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

Korein
Voor kinderen.

9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

Na de dagelijkse schooltijd alsmede gedurende vrije middagen van de basisschool wijken we maximaal een halfuur per dag af van de BKR. Wanneer onze bso tien uur of meer open is, wijken we maximaal drie uur per dag af. Tijdens het afwijken van de BKR zetten we minimaal de helft van het aantal pedagogisch professionals in. In ons basisrooster is concreet te zien hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

De meest voorkomende momenten waarop we afwijken van de BRK zijn tijdens openen en sluiten van de groep en gedurende pauzetijden van de pedagogisch professionals. Tijdens deze momenten kunnen kinderen vrij spelen in onze rijke uitdagende omgeving en/of worden er gezamenlijke activiteiten georganiseerd. Dit biedt pedagogisch professionals de mogelijkheid om kinderen te observeren en aan te sluiten bij hun spel en/of activiteit. Op deze manier kunnen de pedagogisch professionals, ook met minder pedagogisch professionals op de groep, tegemoet blijven komen aan de behoeften van kinderen.

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:
- Bij openen en sluiten van de groep.
- Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:
Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:
- Duidelijke taakverdeling.
- Herkenbare rituelen zoals het vrij spelen, het eten van een snack.
- Voorbereide omgeving waarin kinderen zich prettig voelen.
- Gedifferentieerd werken.
- Groepsactiviteiten.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

De eigen basisgroep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de basisgroep te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan of te spelen met andere kinderen.

<u>Activiteiten vanuit de locatie</u>:
Bij gezamenlijke activiteiten van de locatie, verlaten de kinderen de basisgroep om deel te nemen aan activiteiten binnen het SPIL-centrum. De eigen pedagogisch professional begeleidt de kinderen. Soms is er een uitstapje in de buurt. Er zijn geplande en spontane activiteiten buiten de basisgroep.

<u>Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:</u>
Als het kind de basisgroep verlaat, wordt dit gecommuniceerd naar de ouders. Ouders tekenen een formulier betreft 2 basisgroep voor een bepaalde periode. Het kind gaat dan spelen op een andere groep met leeftijdsgenootjes als de ouder hiervoor akkoord heeft gegeven. Over het algemeen kent het kind de kinderen en de pedagogisch professionals van de andere groep omdat er regelmatig samen buiten gespeeld wordt of pedagogisch professionals vallen op de verschillende groepen in.

Korein
Voor kinderen.

Als we uitstapjes maken dan is dat op de volgende manier geregeld:

- Voorafgaand wordt uitgelegd wat de regels/verwachtingen zijn en vragen van de kinderen worden beantwoord. Ook worden ouders geïnformeerd.
- De kinderen krijgen een polsbandje met het nummer van de telefoon die de pedagogisch professional bij zich draagt
- Er is een vaste pedagogisch professional van de BSO die het uitstapje begeleidt.
- Op een uitstapje dragen de kinderen en de pedagogische professional een veiligheidshesje
- Als de kinderen vervoerd worden in onze Korein bus dan wordt er gebruik gemaakt van autostoelen en autogordels. Hierbij volgen we de regels van de overheid. Kinderen tot 1,35 meter moeten in een goedgekeurd autokinderzitje. Zowel voorin als achter in de auto.
- Het welbevinden en betrokkenheid van de kinderen worden nauwlettend in de gaten gehouden en indien nodig worden de activiteiten of groepen aangepast.

Bij de uitvoering van deze activiteiten werken we conform het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Vakanties en schoolvrije dagen.
Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.
Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

We starten de dag rustig op, kinderen komen binnen, worden verwelkomd in een rijke uitdagende omgeving, er is een overdrachtsmoment met ouders en nadat kinderen en ouders gedag hebben gezegd mogen zij aan de slag met de verschillende materialen die klaar staan.
Om 9:30 uur is het tijd voor een kring/fruitmoment, de kinderen mogen fruit kiezen en krijgen wat te drinken. Na het fruitmoment wordt er een activiteit aangeboden (dit kan een uitstapje zijn, maar ook een knutselactiviteit, techniekactiviteit enz. We kijken hierbij naar de behoeftes van de kinderen), kinderen zijn vrij om hierbij aan te sluiten en mogen hier ook inbreng in hebben.
Rond 11:00/11:30 uur gaan de kinderen naar buiten (Haaien en Piranha's), Orka's zijn vrij om zelfstandig naar buiten te gaan als zij dit willen. Indien we merken dat de Orka's weinig naar buiten gaan zullen we dit op een later moment stimuleren. Buiten mogen de kinderen vrij spelen of wordt er voor de kinderen een activiteit aangeboden. Rond 12:00 uur is het tijd voor de lunch, de tafels worden gedekt en de kinderen smeren hun eigen boterhammen.
Na de lunch is het tijd voor vrij spel en gaan de pedagogisch professionals om de beurt pauze houden. Als beide professionals weer terug zijn op de groep wordt er nog een activiteit aangeboden of gaan de kinderen naar buiten.
Rond 14:00 uur is er wederom een drink moment met een koekje.
Er is aan het einde van de dag nog een eetmoment waarbij de kinderen fruit, groente of een cracker eten.

Gedurende de dag mogen wij tijdens schoolvrije dagen ook gebruik maken van de gymzaal, hier kunnen we samen met de kinderen verschillende bewegingsactiviteiten doen. Ook het atelier van school mag gebruikt worden voor activiteiten.

Korein
Voor kinderen.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs en vrijwilligers op onze vestiging. We hanteren het BBL- en stagebeleid en het vrijwilligersbeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding en stagiairs

Op onze vestiging zijn regelmatig één of meerdere BBL'ers en stagiairs aanwezig die worden opgeleid tot pedagogisch professional. Zij doen ervaring op in de dagelijkse verzorging van kinderen, het begeleiden van kinderen in groepsverband én individueel. Ze worden vaardig in het bedenken en ontwikkelen van activiteiten en het creëren van een vertrouwde omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit alles gebeurt onder de verantwoordelijkheid van een werkbegeleider: een ervaren pedagogisch professional met expertise in het begeleiden en coachen van stagiairs en BBL-medewerkers.

Naarmate de opleiding vordert, groeit de zelfstandigheid van de BBL'er of stagiair. De focus ligt op het handelingsbekwaam maken van de BBL'er of stagiair de meest voorkomende werkzaamheden binnen het dagprogramma. De werkbegeleider speelt hierin een centrale rol en wordt daarbij ondersteund door de praktijkopleider. Samen zorgen zij voor een goede begeleiding, onder andere door middel van begeleidingsgesprekken, voortgangsgesprekken met de opleiding en praktische ondersteuning op de werkvloer.

Een BBL'er wordt bij ons ook ingezet als vast gezicht op de groep. Het betreft hier BBL'ers die het eerste leerjaar van de kwalificerende opleiding aantoonbaar hebben afgerond, er is sprake van schriftelijke instemming tussen de BBL'ers, de interne stagebegeleider en de opleidingsbegeleider, het aantal in te zetten BBL'ers is beperkt tot een in de wet bepaald maximum aantal en naast deze persoon werkt altijd minimaal 1 andere gekwalificeerde beroepskracht.

Vrijwilligers.

Op onze vestiging assisteert een vrijwilliger op de groep of bij activiteiten op de groepen. Vrijwilligers worden begeleid door de pedagogisch professionals van de groep waar ze werken.

Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Op onze vestiging maken wij geen gebruik van anders gekwalificeerde beroepskrachten.

Korein
Voor kinderen.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:
De pedagogisch professionals begeleiden het wennen en overgaan naar een andere groep op de volgende manieren:

Dit is per leeftijdsgroep verschillend, dit omdat we kijken naar het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.
Wanneer een kind voor de 1e keer start bij de bso, heten wij het kind welkom, vertellen we het kind hoe de ruimte is ingedeeld, waar alles is en wat hij/zij allemaal kan doen. In de eerste weken observeren we het kind goed, zit het kind lekker in zijn vel, is het welbevinden goed, maakt het contact met andere kinderen. Na een maand gaan we met elkaar in gesprek. Hierbij delen we wat hebben we gezien en wat het kind hierbij nog nodig heeft van ons. Vervolgens worden er eventueel acties ondernomen om het welbevinden van het kind goed te krijgen.

Haaien --> Piranha's: Bij de Haaien worden de ouders mondeling ingelicht over de doorstroom naar de volgende bso-groep. Mochten we denken dat het voor het welbevinden van het kind goed is om hem/haar een paar uurtjes te laten wennen aan de nieuwe pedagogisch professionals dan plannen we een wenafspraak in.
Piranha's --> Orka's: Wanneer de Piranha's overgaan naar de Orka's kiezen we ervoor om samen met een groepje van een aantal kinderen bij de nieuwe groep te gaan kijken. We laten ze kennis maken met de nieuwe pedagogisch professionals, vaak zijn dit al bekende gezichten voor de kinderen. We leiden de kinderen rond zodat zij weten waar ze alles kunnen vinden en als ze willen mogen zij

Korein
Voor kinderen.

even bij de Orka's spelen. We handelen hier vanuit het welbevinden van de kinderen. Wanneer het voor het kind prettig is om een aantal uurtjes te wennen bij de Orka's is hier ook de mogelijkheid voor.

Met ouders maken we de volgende afspraken over wennen/ overgaan naar een andere groep:
Bij de Haaien en Piranha's worden ouders hier persoonlijk over geïnformeerd. Tijdens de overdracht zien de ouders de verschillende pedagogisch professionals waardoor dit bekende gezichten zijn voor ouders en kinderen. Mochten ouders behoefte hebben aan een kennismakingsgesprek dan is daar de ruimte voor.

Bij de Orka's nemen de pedagogisch professionals telefonisch contact op met de ouders van de nieuwe kinderen. Zij bespreken met de ouders het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Hierbij worden vragen gesteld over wat het kind leuk vindt om te doen en wie zijn/haar vriendjes of vriendinnetjes zijn. Ook worden alle akkoordverklaringen doorgenomen en worden de regels/werkwijze van de Orka's uitgelegd.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. Soms kiezen we ervoor dat beide collega's van de groep de mentor zijn, als zij beide het kind evenveel zien en begeleiden.
Ouders worden hierover bij de intake of overdracht geïnformeerd door de mentor.
De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze vestiging bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als

er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor
Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Zo werken we samen en zoeken we aansluiting bij de thuissituatie:

- We praten met ouders bij het brengen (tijdens vakantie/studiedagen) en halen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien, om zo de middag op de bso ook een onderdeel van het gesprek aan de eettafel te maken.
- We nodigen ouders jaarlijks uit om deel te nemen aan een feestmiddag/avond op de bso. Zo krijgen zij een inkijk op de bso en blijven we persoonlijk verbonden met de ouders.
- We informeren ouders maandelijks via een nieuwsbrief omtrent de wijzigingen en nieuwtjes op locatie.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden, voor de eigenheid en het ontwikkelingsniveau van elk kind. Daar laten we onze aanpak op aansluiten.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)
Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden. Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. We weten goed hoe kinderen zich ontwikkelen, en daarom begrijpen we welke variatie er nodig is in onze interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo blijft de betrokkenheid hoog.

Eigenheid en ontwikkelingsniveau

Korein
Voor kinderen.

Door goed te kijken naar kinderen, bieden we passende variatie en keuze in interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo maken we bijvoorbeeld onderscheid in open-, gesloten, doe- en denkvragen, in de hoeveelheid van keuzes binnen een activiteit en de complexiteit van materialen.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze vestiging de kinderen in de bso:
KIJK!
We gebruiken KIJK! Om op de bso het welbevinden, de betrokkenheid en aspecten van sociaal competent gedrag te observeren en registreren. Het helpt om op een systematische wijze zicht te krijgen op de sociaal-emotionele ontwikkeling. De verzamelde gegevens zijn afkomstig uit twee bronnen; de pedagogisch professional en (vanaf dat het kind ongeveer 8 jaar oud is) het kind. Door deze twee bronnen bij elkaar te brengen ontstaat een nauwkeurig en betrouwbaar beeld. Op basis van deze informatie is het mogelijk om in te spelen op de ontwikkelingsbehoeften en ontwikkelingsmogelijkheden van het kind.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen, middels het formulier 'uitwisselen gegevens ketenpartners'. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

Korein
Voor kinderen.

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:
De pedagogisch coach, intern begeleider kinderopvang, zorgcoördinator en/of ambulante medewerker KluppluZ, logopedist, Lumens en WIJ Eindhoven.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *het Pedagogisch Kompas,* het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?
In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?
Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?
Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.

Korein
Voor kinderen.

- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Jaarlijks evalueren we onze pedagogische praktijk met de PIB (Pedagogische Praktijk in Beeld). Pedagogisch professionals 'scannen/observeren' regelmatig de kinderen aan de hand van de 5 puntenschaal van welbevinden en betrokkenheid (gebaseerd op theorie van Ferre Laevers). Deze observaties geven de pedagogisch professionals en de coach de informatie of zij de kinderen voldoende verrijking bieden of dat er nog kansen liggen om het pedagogisch handelen te verbeteren. Dit wordt dan weer opgenomen in de pedagogische doelen.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2025 legt onze vestiging de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Voor de gehele locatie leggen wij de focus op de pijler Opvoeden doen we samen. We inspireren het team met als doel om de samenwerking en interactie met ouders te versterken t.b.v. van de ontwikkeling van het kind. Hierbij nemen we ook het cultureel sensitief handelen bewust mee i.v.m. onze doelgroep in de wijk.

Bewust voorbereid activiteitenaanbod blijven verdiepen en borgen.

Haaien

- Begeleiden van de onderlinge interacties tussen kinderen (Altijd in dialoog)

Piranha's

- Efficiënte en effectieve taakverdeling m.b.t. voorbereiden van activiteiten, volgen van de kinderen (Opvoeden doen we samen)
- Inrichting van de ruimte i.s.m. school zodat er een uitdagend basisaanbod staat (Rijke uitdagende omgeving)

Orka's

- Afgestemd spelmateriaal op 7+ en begeleiden van het spelen met het materiaal (Rijke uitdagende omgeving)
- Begeleiden van interactie van kinderen onderling, respectvol omgaan met elkaar (Altijd in dialoog)

Korein
Voor kinderen.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
Basisschool 't Slingertouw	• Er is een klein-begeleidingsteam, hierbij sluit de locatiemanager van Korein, GGD, WijEindhoven en leerkrachten/ IB'ers van school aan. We bespreken dan een aantal kinderen waar zorgen over zijn, dit zijn kinderen binnen de kinderopvang en kinderen die al op school/bso zitten. • Er is regelmatig een overleg met school (directeur en vestigingsmanager Korein), hierin worden de activiteiten die op school plaatsvinden besproken. En ook zaken die op school of op de opvang/bso lopen die voor beide partijen belangrijk zijn om te weten daarnaast worden bovengenoemde onderwerpen geëvalueerd.

Samenwerken met andere organisaties

Onze vestiging werkt samen met:

- KluppluZ
- GGD
- Bibliotheek
- Sportverenigingen in het pand.

Korein
Voor kinderen.

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

De algemene indeling van onze bso ziet er zo uit:

Haaien:
De groep de Haaien bevindt zich in de kelder in een eigen lokaal de bij de kleuterklassen. Ook spelen zij in de hal van de kleuters. Hierbij maken zij gebruik van de verschillende hoeken om te spelen, hebben zij een eigen zitruimte en zijn er verschillende groepjes tafels om aan te spelen, koken en knutselen.

Piranha's:
De Piranha's bevinden zich in de kelder in een eigen ruimte. Ook spelen zij in groepjes in de hal en kunnen zij een rustmoment pakken in de bibliotheek.

Orka's :
De Orka's bevinden zich op verdieping 2. Hierbij hebben zij de beschikking tot 2 groepsruimte en een keuken/eetruimte.

Gedeelde ruimtes:
Alle bso groepen maken na schooltijd en in de vakanties gebruik van de gymzaal. De jongste kinderen gebruiken de gymzaal gelegen in de kelder. Ook de buitenruimte wordt gezamenlijk gebruikt. Bij activiteiten wordt er ook regelmatig groep overstijgend gewerkt en zijn de kinderen in de verschillende ruimtes te vinden.

Korein
Voor kinderen.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Korein
Voor kinderen.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken en de overgang van school naar bso.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten aan?. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

Een (mid)dag op onze bso ziet er als volgt uit:
Op locatie Waterlinie bieden we naschoolse opvang van 14:45 tot 18:30. De jongste bso-kinderen (4 t/m 7 jaar) worden uit de klassen opgehaald. Als alle kinderen aanwezig zijn op de eigen basisgroep, is er een gezamenlijk eetmoment. Na het eetmoment wordt er een activiteit aangeboden op de basisgroep waarbij kinderen vrij zijn om te kiezen of zij hierbij aan willen sluiten. Willen zij dit niet dan zijn er op alle bso-groepen verschillende plekken waar de kinderen vrij kunnen spelen.
Bij de oudere groep (de Orka's) komen de kinderen zelf naar de groep. Er worden voldoende eetmomenten en activiteiten aangeboden, maar de kinderen maken hierin zelf de keuze.

Ook is er in de middag een moment waar dat kinderen van de groepen: de Haaien en de Piranha's buiten kunnen spelen. Zij maken dan gebruik van de buitenruimte (speelplaats school en patio's) en de omgeving (speeltuinen en het park). De kinderen van de oudste groep: de Orka's gaan veelal zelfstandig naar buiten op het plein. Er vindt ook altijd een speelmoment onder begeleiding buiten plaats.
Er is rond 16:00 uur voor alle kinderen nóg een eetmoment waar de kinderen een kleine snack kunnen eten (zoals een cracker, fruit of koekje). Vanaf 17:00 uur kunnen de kinderen opgehaald worden. Er is dan een overdrachtsmoment met de ouders.

Eten en drinken

Tijdens de bso zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere

Korein
Voor kinderen.

culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.
Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen,

Korein
Voor kinderen.

betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Kinderen zijn volop in ontwikkeling. Op jonge leeftijd zijn ze nog aan het ontdekken wat het effect is van hun gedrag, wat wel en niet werkt, en wat sociaal geaccepteerd is. In deze belangrijke fase spelen pedagogisch professionals een cruciale rol. We begeleiden kinderen in hun groei en helpen hen begrijpen hoe ze met zichzelf, anderen en hun omgeving kunnen omgaan.
Voor kinderen is het essentieel dat ze zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn – met al hun emoties, gedachten en gedragingen. Dit geldt ook op momenten dat ze boos zijn, druk gedrag vertonen of zich juist terugtrekken. We benaderen elk kind met de overtuiging dat er altijd een bedoeling achter hun gedrag zit. Ook als dat gedrag op het eerste gezicht niet effectief of gewenst lijkt, proberen we te begrijpen wat het kind ons wil vertellen.
Ongewenst gedrag kan vele oorzaken hebben. Soms weet een kind simpelweg niet dat iets niet mag. In andere gevallen is het kind van slag door een gebeurtenis, heeft het meer uitdaging nodig, of is het temperamentvol van aard. Ook kan het gedrag passen bij een bepaalde ontwikkelingsfase. In dat geval zien we het als een noodzakelijke stap in het proces waarin het kind leert omgaan met algemeen aanvaarde waarden en normen.
Om kinderen hierin op een zorgvuldige en consistente manier te begeleiden, hebben we afspraken vastgelegd in het protocol *'Grensoverschrijdend gedrag vanuit kinderen'*. Dit protocol beschrijft hoe wij als team omgaan met gedrag dat de grenzen van anderen of henzelf overschrijdt, en hoe we kinderen helpen om hiervan te leren. Het protocol ligt ter inzage op onze vestiging en is voor iedereen toegankelijk.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid ‘Ontwikkeling stimuleren’ zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Korein
Voor kinderen.

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de dagopvang. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Het toekennen van extra opvang is afhankelijk van hoeveel plaats er is op de groep. Extra opvang vraagt een ouder aan via het ouderportaal.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per vestiging vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	**Vestigingsmanager, 50 uur**
Vormgeving coaching van medewerkers	**Pedagogisch coach, 137,55 uur**

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Korein
Voor kinderen.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

De ontwikkelgebieden binnen ons pedagogisch kompas
Binnen onze opvang staan acht ontwikkelingsgebieden centraal. Kinderen ervaren deze gebieden in samenhang, waarbij elk gebied afzonderlijk te onderscheiden is, maar tegelijkertijd beïnvloed wordt door de andere, en zelf ook weer invloed uitoefent op de andere. De onderlinge wisselwerking zorgt voor een rijke evenwichtige ontwikkeling.
Met de vier pijlers van het pedagogisch kompas laten wij de kinderen de verschillende ontwikkelingsgebieden ervaren.

1. De sociaal-emotionele ontwikkeling.

De emotionele ontwikkeling van kinderen begint bij het ervaren van veiligheid en welbevinden. Vanuit deze basis ontwikkelen zij vertrouwen in zichzelf en in anderen. Vertrouwen in zichzelf stimuleert nieuwsgierigheid en de wil om te ontdekken en te onderzoeken. Vertrouwen in de ander zorgt ervoor dat kinderen durven te leunen op anderen wanneer dat nodig is en troost en aanmoediging kunnen ontvangen.
De sociale ontwikkeling begint met samenzijn en samen spelen – van naast elkaar spelen, naar met elkaar spelen, tot daadwerkelijk samenwerken binnen het spel. Ze overleggen, geven elkaar de ruimte (beurtwisseling) en vullen elkaar aan. Ze oefenen met het opstellen van gezamenlijke regels, het nakomen van afspraken en het oplossen van conflicten. Tijdens deze interacties ervaren ze verschillende emoties. Hoe voelt het als iets lukt? Hoe is het om te winnen? Maar ook: hoe ga je om met teleurstelling of verlies? Wat doe je als een ander verdrietig of boos is? En hoe kun je daarmee omgaan? Vanuit vertrouwen ontwikkelen zij veerkracht, leren ze omgaan met zichzelf en met anderen en geven ze verder vorm aan hun identiteit.

2. De motorische ontwikkeling

Bij de motorische ontwikkeling gaat het over de grote en de kleine motoriek. Het is het proces waarin kinderen hun lichaam leren coördineren en beheersen, van grote bewegingen tot kleine, precieze handelingen. De grote motoriek ontwikkelt zich van het pakken van je voetje, naar omrollen, kruipen, staan en lopen, een bal rollen, klimmen, fietsen, dansen, voetballen, turnen en rennen. De kleine motoriek richt zich op de kleinere en meer precieze bewegingen. Kinderen oefenen met strepen zetten met een kwast, een autootje laten rijden, een trein aan elkaar koppelen, bouwen met fijne materialen, schrijven, fluiten, puzzelen en rijgen. En ook door ritsen en knopen sluiten, veters strikken, scheuren, knippen, vouwen en tekenen.

Korein
Voor kinderen.

3. De taalontwikkeling

De taalontwikkeling begint vanaf het allereerste begin met horen, kijken, lachen en huilen, brabbelen. Vanuit deze eerste communicatie groeit de taalontwikkeling naar luisteren, praten en gesprekken voeren. Kinderen oefenen de hele dag. Leren constant nieuwe woorden. Taal gaat ook over rijmen, verhalen maken, gedichtjes bedenken, en vaardigheden als lezen, schrijven en het begrijpen van steeds ingewikkeldere en abstractere informatie. Bij taal wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen de passieve en actieve taalvaardigheid. Bij de passieve gaat het om het begrijpen van taal: het kunnen volgen van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes. Kinderen leren luisteren met aandacht en betekenis geven aan wat ze horen of zien.
Bij actieve taalvaardigheid gaat het over de beheersing van taal als 'instrument' om iets wat je ervaart, voelt of denkt tot uitdrukking te brengen. Kinderen oefenen met zelf spreken, vragen stellen, meningen geven, verhalen vertellen en informatie delen. Ze leren hoe taal werkt, hoe zinnen zijn opgebouwd en hoe ze hun gedachten kunnen ordenen en overbrengen.

4. De rekenontwikkeling

Ook de rekenontwikkeling begint spelenderwijs. Kinderen ontdekken de wiskundige wereld om zich heen via hun lichaam en zintuigen. Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van 4 x 12 = 48. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc. Rekenen is veelzijdig. Het gaat over sorteren en ordenen (zacht-hard, dik-dun, rood-groen, ruw-zacht etc.) patronen zien en maken (kralenketting, mozaïek), spelen met getallen, ruimte ervaren en ermee bouwen of tekenen, wegen, meten en vergelijken. En het besef van tijd (dagen, weken, seconden, snel-langzaam) en ritme (melodische en ritmische muziek).

5. De creatieve en expressieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij de zintuigen, het waarnemen van smaken, geluiden, muziek, beelden en bewegingen, het voelen van diverse soorten materialen. Kinderen luisteren, kijken en ervaren, en zetten deze indrukken om in eigen expressies. Bij de creatieve en expressieve ontwikkeling ontdekken kinderen hoe ze hun gevoelens, gedachten, ideeën en ervaringen kunnen verbeelden of verklanken. De creatieve en expressieve ontwikkeling is heel gevarieerd: zingen, muziek, bewegen of dansen, tekenen, schilderen, kleien, grafische vormgeving. En ook over het bedenken van creatieve oplossingen, nieuwe verbanden zien, risico's inschatten en fouten te zien als leermogelijkheid. Kinderen experimenteren met klanken, kleuren, ritmes, melodieën, bewegingen, ideeën en leren hoe ze met kleur, lijn, vorm, structuur en ruimte iets kunnen uitdrukken.

Korein
Voor kinderen.

6. De morele ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij het voelen dat je erbij hoort en dat je wordt geliefd en gewaardeerd om wie je bent. Vanuit deze veiligheid en verbondenheid ontwikkelen kinderen een gevoel voor goed en kwaad, en leren ze nadenken over wat mag en niet mag – en waarom. Ze ontdekken dat hun gedrag invloed heeft op anderen. Ze leren verschillen tussen mensen herkennen en respecteren. Als ik mag zijn wie ik ben, mag jij zijn wie jij bent. Stap voor stap ontwikkelt zich het vermogen om zich te verplaatsen in de gevoelens, gedachten en situaties van anderen. Kinderen leren empathie te tonen en verbondenheid te ervaren én te bieden. Kinderen gaan sociale regels en normen begrijpen, zoals eerlijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar. Ze oefenen met morele keuzes, conflicten oplossen, en rekening houden met anderen. Ze merken dat democratisch samenleven vraagt om wederzijds respect en samenwerking. Daarbij ontwikkelen kinderen ideeën over hoe ze naar de wereld en mensen kijken, met wie ze zich identificeren en wat het betekent om een 'goed' mens te zijn.

7. De cognitieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij doen, ervaren en ontdekken. Kinderen leren door zelfstandig en samen met anderen te handelen, te onderzoeken en oplossingen te bedenken, met alles wat ze in hun omgeving tegenkomen. Dit begint bij baby's willekeurig. Gaandeweg (met de kennis en ervaringen die een kind steeds opdoet) wordt dit meer doel- en uiteindelijk resultaatgericht. De nieuwe kennis en vaardigheden worden door jonge kinderen vooral nog vanuit eigen perspectief ervaren. Als kinderen ouder worden breiden de manieren van ontwikkelen en leren zich uit. Hun toenemend denkvermogen zorgt ervoor dat ze niet alles meer hoeven uit te vinden door het zelf te doen. Het denken wordt door de jaren heen steeds logischer en er worden meer verbanden gelegd. Kinderen zoeken steeds meer gericht naar bepaalde kennis en vaardigheden. Daarbij zijn ze steeds beter in staat om zaken vanuit verschillende perspectieven te bekijken.
Ze ontwikkelen steeds meer concrete kennis over mensen, dieren, natuur en techniek, en maken geleidelijk de stap naar het begrijpen van abstracte begrippen en filosofische vragen. Ze raken vertrouwd met de fysische wereld – van een zandkorrel tot een sterrenstelsel – en leren hoe voorwerpen zich gedragen in verschillende situaties. Bijvoorbeeld: wat gebeurt er als je water op papier giet, of hoe een bal zal rollen afhankelijk van de ondergrond en kracht. Kinderen leren ook de effecten van hun handelingen voorspellen. Ze ontdekken hoe dingen werken, hoe ze iets kunnen maken of veranderen, en hoe ze informatie kunnen gebruiken om tot nieuwe inzichten te komen. In deze ontwikkeling speelt

ook technologie en digitalisering een steeds grotere rol. Kinderen raken vertrouwd met technische en digitale middelen en toepassingen.

8. Zelfsturing en ondernemingszin

Ook deze ontwikkeling begint bij het willekeurig exploreren van de omgeving. Kinderen proberen uit, ontdekken en ervaren. Gaandeweg leren ze bewust keuzes te maken in hun spel en activiteiten: ze weten wat ze willen, nemen initiatief en zetten stappen om hun doelen te bereiken. Ze ontwikkelen wilskracht en leren doelen stellen, keuzes maken en gericht handelen. Ze bedenken scenario's voor acties, kunnen afstand nemen van een situatie en reflecteren op hun ervaringen. Zo leren van wat goed ging én van wat beter kan. Kinderen leren omgaan met moeilijkheden en obstakels. Ze ontwikkelen doorzettingsvermogen, flexibiliteit en het vermogen om problemen op te lossen. Ze ontdekken dat fouten maken erbij hoort en dat je met creativiteit en doorzettingsvermogen nieuwe oplossingen kunt vinden.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteitenaanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuze-aanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef
Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg
Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van

Korein
Voor kinderen.

kinderen.

Ontmoet
Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click
De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Korein
Voor kinderen.

Experimenteer
Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak
Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Korein
Voor kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier akkoordverklaring opvang in een 2e basisgroep in de buitenschoolse opvang
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan
- Jaarkalender P&K vestigingen

Korein
Voor kinderen.

Bijlage 4.

Begrippenlijst

Bso
Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer
Unieke registratienummer voor iedere kinderopvangvestiging. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)
De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen op de vestiging.

Korein
Voor kinderen.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016*). Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang,* Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJi), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016*) Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016*). Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012*). De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Korein
Voor kinderen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

Korein
Voor kinderen.